

ΕΜΠΑΡΓΓΚΟ 8:00 μ.μ.

**ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΓΙΑΝΝΟΥ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Η Ελληνική Οικονομία στη Νέα Εποχή

**ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ**

Αθήνα, 30 Μαΐου 2001

Η συμμετοχή της Ελλάδας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση από την 1^η Ιανουαρίου του 2001 αποτελεί ένα ορόσημο στην ιστορία της χώρας μας.

Μετέχουμε, για πρώτη φορά στην ιστορική μας διαδρομή, στην ομάδα των ισχυρών της Ευρώπης. Δημιουργήσαμε συνθήκες ταχύρρυθμης οικονομικής ανάπτυξης με χαμηλό πληθωρισμό. Διαμορφώσαμε ένα πλαίσιο σταθερότητας και ασφάλειας με βαθύτερες και μακροχρόνιες προεκτάσεις στην πολιτική μας εξέλιξη. Αποτελούμε, πλέον, πρότυπο ανάπτυξης στην ευρύτερη περιοχή.

Η αυξημένη αξιοπιστία της χώρας στη διεθνή σκηνή κατακτήθηκε με την εφαρμογή μιας συνεπούς και αποτελεσματικής οικονομικής πολιτικής, που είχε τη στήριξη ενός ευρύτατου φάσματος της ελληνικής κοινωνίας. Στις πρόσφατες επισκέψεις μου σε ευρωπαϊκές πρωτεύουσες και στις ΗΠΑ, είχα την ευκαιρία να διαπιστώσω τη μεγάλη αλλαγή κλίματος για τη χώρα μας.

Ο πρώτος χρόνος της συμμετοχής μας στην Ευρωζώνη, το 2001, χαρακτηρίζεται από συνθήκες αστάθειας και αβεβαιότητας στην παγκόσμια οικονομία. Η παρατεταμένη πετρελαϊκή κρίση, η επιβράδυνση της αμερικανικής οικονομίας, η συνεχιζόμενη στασιμότητα της ιαπωνικής οικονομίας, η αδυναμία των διεθνών κεφαλαιαγορών, οδήγησαν τους διεθνείς οργανισμούς να αναθεωρήσουν τις προβλέψεις τους για το 2001 σε μια δυσμενέστερη κατεύθυνση. Οι προβλέψεις για την αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας στην Ευρωζώνη κυμαίνονται σήμερα στο 2,5%, έναντι 3,5% το περασμένο φθινόπωρο.

Παρά τις αρνητικές αυτές διεθνείς εξελίξεις, η ελληνική οικονομία συνεχίζει να επιδεικνύει επενδυτικό και αναπτυξιακό δυναμισμό, και μάλιστα με επιταχυνόμενους ρυθμούς, σε συνθήκες οικονομικής σταθερότητας. Η δραστική μείωση των επιτοκίων, οι φοροελαφρύνσεις, η μεγάλη εισροή κοινοτικών πόρων, καθώς και η αποτελεσματικότητα της οικονομικής και, ιδιαίτερα, της δημοσιονομικής πολιτικής, εξηγούν αυτές τις επιδόσεις.

Φέτος, παρά την επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας, ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, πάνω από 4,5%, θα είναι ο υψηλότερος ρυθμός των τελευταίων είκοσι πέντε ετών. Επιπλέον, η Ελλάδα, όπως φαίνεται και στα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είναι φέτος η μόνη χώρα στις δεκαπέντε όπου η ανάπτυξη επιταχύνεται. Το 2001 είναι το έκτο συνεχές έτος, κατά το οποίο ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας είναι υψηλότερος από το μέσο ρυθμό της Ευρωζώνης.

Ο πληθωρισμός κινείται και φέτος, όπως και πέρσι, στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων τριάντα πέντε ετών, παρά τις πιέσεις που ασκεί η άνοδος των διεθνών τιμών πετρελαίου. Στο τέλος του χρόνου προβλέπεται να είναι χαμηλότερος σε σχέση με αρκετές άλλες ευρωπαϊκές χώρες, κοντά στο μέσο όρο της Ευρωζώνης.

Ο προϋπολογισμός, για πρώτη φορά τα τελευταία τριάντα πέντε χρόνια, έχει πλεόνασμα, και μάλιστα σε μια περίοδο που οι υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης έχουν, κατά μέσο όρο, έλλειμμα. Το δημόσιο χρέος της χώρας για πρώτη φορά μειώνεται σημαντικά, κατά 5%, ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος.

Για πρώτη φορά έχουμε τόσο υψηλό ρυθμό αύξησης επενδύσεων, κοντά στο 12%, λόγω του Τρίτου Κοινοτικού Πλαίσιου Στήριξης αλλά, κυρίως, λόγω των ιδιωτικών επενδύσεων, οι οποίες αναδεικνύουν ένα πολύ μεγάλο δυναμισμό. Έχουμε τριπλάσιο περίπου ρυθμό αύξησης επενδύσεων σε σχέση με το μέσο όρο της Ευρωζώνης. Για πρώτη φορά ο ρυθμός αυτός είναι ο υψηλότερος στην Ευρωζώνη, περιλαμβανομένης και της Ιρλανδίας, η οποία φέτος έχει μόλις 7,5%, γιατί επιβραδύνεται η ανάπτυξη, ενώ στην Ελλάδα επιταχύνεται.

Οι πραγματικοί μισθοί αυξάνονται με 2,6%, ενώ στην Ευρωζώνη αυξάνονται με 0,7%. Τα πραγματικά εισοδήματα συγκλίνουν με γρήγορο ρυθμό. Τέλος, οι τάσεις για την ανεργία αναστρέφονται. Η ταχύτερη ανάπτυξη οδήγησε στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Τα μέτρα που λάβαμε εδώ και αρκετά χρόνια άρχισαν να αποδίδουν καρπούς.

Άρα, το 2001, έχουμε πολλές πρωτιές, στην ανάπτυξη, στον πληθωρισμό, στο πλεόνασμα, στις επενδύσεις, και πολύ καλές επιδόσεις στο χρέος, στους πραγματικούς μισθούς και την ανεργία.

Η επιτυχία της οικονομικής πολιτικής κρίνεται από τα αποτελέσματα, και μόνο από τα αποτελέσματα. Όχι από τις ιδεοληψίες, τους δογματισμούς ή το επίπεδο ενημέρωσης των διαφόρων πλευρών του πολιτικού φάσματος. Και τα αποτελέσματα διαψεύδουν, για πολλοστή φορά, τις «Κασσάνδρες». Με λύπη διαπιστώνω ότι το επίπεδο του διαλόγου για τα θέματα της οικονομίας παραμένει χαμηλό, αναντίστοιχο με την εξέλιξη της ίδιας της οικονομίας. Έχουμε, πιστεύω, όλοι χρέος να προσανατολίσουμε τις διαφορετικές προσεγγίσεις μας, που αναμφισβήτητα υπάρχουν σε μια ζωντανή κοινωνία, στην κατεύθυνση της ουσιαστικής αντιμετώπισης των προβλημάτων και των προκλήσεων της νέας εποχής.

Ο προσδιορισμός των κατευθύνσεων της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής για τη νέα αυτή εποχή, προϋποθέτει μια αντικειμενική αξιολόγηση της προόδου που έχει επιτευχθεί, αλλά και της απόστασης που συνεχίζει να μας χωρίζει από τους μακροχρόνιους εθνικούς μας στόχους. Είναι αδιαμφισβήτητο ότι η Ελλάδα έχει επιτύχει τις καλύτερες οικονομικές επιδόσεις των τελευταίων τριάντα πέντε ετών, και ότι αναδεικνύει μεγαλύτερο επενδυτικό και αναπτυξιακό δυναμισμό σε σύγκριση με όλους, περίπου, τους Ευρωπαίους εταίρους της. Δεν είναι σύμπτωση ότι το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, στην τελευταία έκθεσή του, διαπιστώνει ότι οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας είναι οι καλύτερες των τελευταίων δεκαετιών.

Είναι, όμως, ενδεικτικό της μεγάλης οικονομικής καθυστέρησης της χώρας μας ότι, παρά την επίτευξη υψηλών ρυθμών προόδου τα

τελευταία χρόνια, η απόσταση που μας χωρίζει από τους εταίρους μας παραμένει σημαντική. Τα ακάλυπτα ελλείμματα εκσυγχρονισμού, συσσωρευμένα εδώ και πολλές δεκαετίες, επιβαρύνουν την αναπτυξιακή διαδικασία, και αποδυναμώνουν τα οφέλη που δημιουργεί η επιτυχία της οικονομικής πολιτικής.

Αναποτελεσματικότητες στη δημόσια διοίκηση, πολυνομία και γραφειοκρατικές διαδικασίες, αποθαρρύνουν την επιχειρηματικότητα και υποσκάπτουν τη δημιουργικότητα της κοινωνίας. Σε κρίσιμους τομείς κοινωνικών υπηρεσιών, όπως η υγεία και η παιδεία, το επίπεδο εξυπηρέτησης του πολίτη υστερεί σε σχέση με το κόστος λειτουργίας του συστήματος και τις ανάγκες των πολιτών. Οι ανεπάρκειες και αδυναμίες που διαχρονικά συσσωρεύτηκαν, αλλά και οι προσδοκίες των πολιτών όπως διαμορφώθηκαν μετά την ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, πιέζουν για τομές και μεταρρυθμίσεις με άμεσα αποτελέσματα.

Επιτάχυνση της ανάπτυξης, πλήρης απασχόληση και αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, αποτελούν τις μεγαλύτερες προκλήσεις της νέας εποχής. Η Ελλάδα πρέπει να στοχεύσει στην κάλυψη της απόστασης που τη χωρίζει από τους εταίρους της στη διάρκεια αυτής της δεκαετίας. Η επίτευξη αυτού του στόχου προϋποθέτει ρυθμούς ανάπτυξης της τάξης 5%, και ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις σε βασικούς τομείς της οικονομικής και της κοινωνικής πολιτικής, που θα αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής του πολίτη.

Ο μακροχρόνιος αυτός σχεδιασμός θα πρέπει να λάβει υπόψη ότι η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση θα κινηθεί με ταχύτερους ρυθμούς τα επόμενα χρόνια, στην κατεύθυνση των αποφάσεων της Λισαβόνας για τη δημιουργία της ανταγωνιστικότερης οικονομίας σε παγκόσμια κλίμακα. Η οικονομική και κοινωνική πολιτική αυτής της δεκαετίας πρέπει, κατά συνέπεια, να είναι φιλόδοξη, και να κινηθεί στους ακόλουθους άξονες:

Πρώτο, συνέχιση και ολοκλήρωση της δημοσιονομικής εξυγίανσης. Η εξασφάλιση δημοσιονομικών πλεονασμάτων και η μείωση του δημόσιου χρέους, από 100% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος στο 50% στο τέλος της δεκαετίας, αποτελούν μείζονα στόχο της οικονομικής πολιτικής. Είναι προϋπόθεση για την εξασφάλιση συνθηκών οικονομικής σταθερότητας. Επιπλέον, η μείωση του χρέους θα απελευθερώνει, σε ετήσια βάση, περίπου 150 δισ. δραχμές από την εξοικονόμηση τόκων, για την προώθηση της κοινωνικής και της αναπτυξιακής πολιτικής.

Η εξασφάλιση των αναγκαίων πλεονασμάτων για τη μείωση του χρέους μπορεί να συμβαδίσει με σταδιακό περιορισμό της φορολογικής επιβάρυνσης των πολιτών και των επιχειρήσεων, εφόσον επιτευχθούν υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης και συγκρατηθούν οι δημόσιες δαπάνες. Μετά από δύο σημαντικές τομές στο φορολογικό σύστημα την προηγούμενη διετία, στην κατεύθυνση των ελαφρύνσεων, η φορολογική μεταρρύθμιση εισέρχεται στο τελικό της στάδιο. Επιχειρείται, μετά από πενήντα χρόνια, η πρώτη ριζική ανασυγκρότηση του φορολογικού μας

συστήματος. Στόχος είναι η προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, με παράλληλη απλοποίηση των διαδικασιών αξιοποιώντας τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών και των νέων συστημάτων διοίκησης. Το πόρισμα της Επιτροπής που έχει συσταθεί θα υποβληθεί το Μάρτιο του 2002, ώστε οι νέες ρυθμίσεις να ισχύσουν από 1.1.2003.

Στον τομέα των δημοσίων δαπανών, προωθούμε την εκ βάθρων αναδιάρθρωση του συστήματος ελέγχου και αξιολόγησης για την αποτελεσματική καταπολέμηση φαινομένων σπατάλης στο δημόσιο. Εισάγονται νέα συστήματα στοχοθέτησης σε μεσοπρόθεσμη βάση. Ο πολίτης απαιτεί σωστή χρήση των πόρων που εμπιστεύεται στο δημόσιο. Απαιτεί αυστηρότητα στην οικονομική διαχείριση, και ουσιαστική ενίσχυση των κοινωνικών δαπανών, που αναβαθμίζουν το επίπεδο και την ποιότητα ζωής.

Δεύτερος άξονας της οικονομικής πολιτικής είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας για την επιτάχυνση της ανάπτυξης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Η ολοκλήρωση των διαρθρωτικών αλλαγών και η υλοποίηση των μεγάλων έργων υποδομής έχουν κρίσιμη σημασία σε αυτή την προσπάθεια.

Έχουμε ήδη ολοκληρώσει ένα εκτεταμένο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων. Την τελευταία τριετία πραγματοποιήσαμε 23 ιδιωτικοποιήσεις. Οι συνολικοί πόροι που αντλήθηκαν υπερβαίνουν τα 3,1 τρισ. δραχμές, περίπου 3% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος σε ετήσια βάση. Το ποσοστό αυτό είναι ένα από τα υψηλότερα σε διεθνή κλίμακα. Οι ιδιωτικοποιήσεις συνέβαλαν αποφασιστικά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας σημαντικών τομέων της οικονομίας.

Η απελευθέρωση των αγορών είναι, πλέον, μια πραγματικότητα. Από την αρχή του χρόνου έχουν απελευθερωθεί οι αγορές τηλεπικοινωνιών και ενέργειας, ανοίγοντας το δρόμο για παροχές αδειών σε ιδιώτες και πραγματοποίηση επενδύσεων. Εξάλλου, ενισχύουμε τους θεσμούς εποπτείας των αγορών με στόχο την εδραίωση υγιών συνθηκών ανταγωνισμού και την προστασία του καταναλωτικού και του επενδυτικού κοινού από καταχρηστικές συμπεριφορές.

Παράλληλα, απλοποιούνται και περιορίζονται δραστικά οι διαδικασίες για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων. Επίσης, έχουν δρομολογηθεί αλλαγές στον τρόπο άσκησης επαγγελματικών δραστηριοτήτων, που θα μειώσουν το κόστος των συναλλαγών για τον πολίτη και θα οδηγήσουν σε αναβάθμιση των προσφερομένων υπηρεσιών.

Το Τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, ύψους 17,5 τρισ. δραχμών, είναι το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πακέτο που διαχειρίστηκε ποτέ η χώρα μας. Αναβαθμίζουμε τα δίκτυα και τις υποδομές μεταφορών. Στηρίζουμε αποφασιστικά τη μετάβαση της χώρας στη Νέα Οικονομία ενθαρρύνοντας τη διάχυση της πληροφορικής και της ψηφιακής οικονομίας. Ενισχύουμε την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων με ουσιαστικές παρεμβάσεις για την εισαγωγή

καινοτομιών και τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας τους. Επενδύουμε στον άνθρωπο με την αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού, ώστε να είναι σε θέση να συμμετάσχει ενεργά στις εξελίξεις στην παραγωγή. Δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Η Ελλάδα έχει κατακτήσει μια σημαντική θέση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η προοπτική διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιουργεί νέες οικονομικές και επιχειρηματικές ευκαιρίες στην ευρύτερη περιοχή. Αξιοποιώντας τη συμμετοχή μας στην Ευρωζώνη, αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες για την ανασυγκρότηση της περιοχής και την εδραίωση συνθηκών σταθερότητας και ανάπτυξης.

Η διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004 θα αναβαθμίσει την εικόνα της Ελλάδας, ενισχύοντας την τουριστική ανάπτυξη και την προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Στα προσεχή χρόνια, προβλέπεται ισχυρή ανάπτυξη των υπηρεσιών υψηλής ποιότητας για την υποστήριξη των Ολυμπιακών Αγώνων.

Στο πλαίσιο της προσπάθειας βελτίωσης του επενδυτικού περιβάλλοντος, ζητήσαμε από το Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων να καταγράψει το σύνολο των παραμέτρων που διαμορφώνουν το επίπεδο της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, και να παρακολουθεί σε ετήσια βάση την υλοποίηση μέτρων για την άρση των αντικινήτρων και τη στήριξη της επενδυτικής προσπάθειας.

Τρίτος άξονας της πολιτικής μας είναι η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης. Η ενίσχυση και αναβάθμιση του Κοινωνικού Κράτους αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση της νέας εποχής. Εθνικό Σύστημα Υγείας, Δημόσια Εκπαίδευση, Κοινωνική Ασφάλιση, Απασχόληση, Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού, είναι οι μεγάλες κοινωνικές μας προτεραιότητες. Απαιτούνται ουσιαστικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις για την αναβάθμιση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών. Σημαντικές μεταρρυθμίσεις προωθούνται στο χώρο της Δημόσιας Διοίκησης, της Εκπαίδευσης και της Υγείας. Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος αποτελεί αντικείμενο του διαλόγου που ξεκινάει αυτές τις ημέρες.

Ο ρόλος της επιχείρησης στο πλαίσιο αυτών των αλλαγών μπορεί να είναι ιδιαίτερα ουσιαστικός. Απαιτείται, σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες, δυναμικότερη συμμετοχή στα προγράμματα απασχόλησης και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και περιβαλλοντικής προστασίας.

Οι μεγάλες κοινωνικές μεταρρυθμίσεις που προωθεί η Κυβέρνηση πρέπει να στηριχθούν χρηματοδοτικά. Η πρόσφατη ανακατανομή των δημοσίων δαπανών της επόμενης τριετίας θα συμβάλει σε αυτήν την κατεύθυνση. Όμως, οι δύο βασικές πηγές χρηματοδότησης θα είναι η επιτάχυνση της ανάπτυξης και η δραστική μείωση του δημόσιου χρέους. Η επιτάχυνση της ανάπτυξης δημιουργεί πρόσθετα έσοδα στον κρατικό προϋπολογισμό. Επιπλέον πόροι, όπως ανέφερα,

απελευθερώνονται από τη μείωση του δημόσιου χρέους. Το σύνολο των πόρων που δημιουργούνται μπορεί να φθάσει στο τέλος της δεκαετίας τα 10 τρισ. δραχμές. Με την εφαρμογή, επομένως, της οικονομικής πολιτικής που διέγραψα, θα προκύψουν σημαντικά πλεονάσματα για την ουσιαστική στήριξη του Κοινωνικού Κράτους.

Όμως, η συνεπής εφαρμογή αυτής της οικονομικής πολιτικής αποτελεί ένα ιδιαίτερο δύσκολο εγχείρημα. Η δημοσιονομική πειθαρχία δεν έχει παράδοση στη χώρα μας. Ουδέποτε τηρήθηκε σε βάθος χρόνου. Αυτό, εξάλλου, εξηγεί, σε μεγάλο βαθμό, τη μεγάλη οικονομική μας καθυστέρηση. Επιπλέον, κατεστημένα συμφέροντα, συντεχνιακές αντιλήψεις και πρακτικές, ξεπερασμένες ιδέες και δόγματα, προβάλλουν ισχυρές αντιστάσεις στην προώθηση των αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών.

Όμως, η Ελλάδα δεν έχει πολλές επιλογές. Πρέπει να προχωρήσει σταθερά στο δρόμο της δημοσιονομικής εξυγίανσης, των διαρθρωτικών αλλαγών, της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης. Η ελληνική κοινωνία και, ιδιαίτερα, η νέα γενιά δεν θα συγχωρήσει πια πισωγυρίσματα. Κυβέρνηση, πολιτικά κόμματα, κοινωνικοί εταίροι, πρέπει να αναλάβουμε τις ευθύνες μας. Η μόνη επιλογή είναι να πετύχουμε. Όπως κερδίσαμε το στοίχημα της σύγκλισης, διαψεύδοντας τις αντίθετες προβλέψεις, θα κερδίσουμε και το στοίχημα της ανάπτυξης. Ενώνοντας τις δυνάμεις μας σε μια κοινή προσπάθεια για πρόοδο και κοινωνική δικαιοσύνη.